

Az egyetem rektora szerint az oktatás háttérbe szorul

A piac értéken vesz diplomát

A kutatásra a Széchenyi-terv tudományos pályázatainak köszönhetően elegendő pénz jut, a képzés viszont háttérbe szorul a magyar oktatáspolitikában – mondja Mészáros Rezső, a Szegedi Tudományegyetem rektora. Az egyetem vezetője szerint az integráció is a pénzhány miatt lassult le.

– Jobb vagy rosszabb körülmények között működik a Szegedi Tudományegyetem az előző évekhez képest?

– A magyar felsőoktatásban jelentős átalakulások mentek végbe, illetve indultak el ebben az évben. Az egyik ilyen változás a béremelés, amely idén ugyan még nem volt nagymértékű, de egy folyamat kezdete, és az egzisztenciális karrier lehetőségét csillanthatja fel a felsőoktatásban a fiatal kutatók, oktatók előtt. A másik fontos átalakulást a Széchenyi-terv indította el: a nagy költségvetésű kutatási pályázatok lehetőséget nyújtanak az iparral közös tudományos projektek finanszírozására, sőt, ösztönzik a felsőoktatás és a gazdaság együttműködését. Ugyanakkor az egyetem mindennapi működésére, alapfeladatainak ellátására ebben az évben sem jutott több pénz, mint tavaly.

– Úgy tűnik, az integráció némiképp háttérbe szorult a magyar felsőoktatásban, pedig a tavaly kialakított kereteket most kell tartalommal megtölteni.

– Azt gondolom, csupán kommunikációs zavarról van szó. Még a felsőoktatásban dolgozók számára sem tették teljesen világossá, hogy a változtatások éppen az integráció elősegítését szolgálják. Ezért az oktatók, tanszékek, intézetek szintjén valóban nem sok szó esik az integrációról, az egyetem vezetése azonban folyamatosan dolgozik a két éve még önálló intézmények egyesítésén. Ezt a folyamatot nem szabad siettetni, nagyon körültekintően kell lennünk. Nem szabad olyan változtatásokat végrehajtanunk, amelyek az integráció szempont-

Mészáros Rezső rektor: Az integrációt csak körültekintően szabad előre vinni.

Fotó: Karnok Csaba

jából talán előnyösnek vagy logikusnak tűnnek, de egyébként a kutatás vagy az oktatás terén értékvesztéssel járnak. Mondok egy példát: a természettudományi karra viszonylag kevés hallgató jelentkezik, mégsem kellene elbocsátani az ott dolgozókat, hiszen a TTK komoly tudományos kapacitással rendelkezik, és sikeres kutatási pályázatai révén sok pénzt hoz az egyetemnek. De mégis az elbocsátás eszközéhez kell nyúlni, mert a normatív finanszírozás a hallgatói létszám alapján történik. Ezért megy viszonylag lassan az integráció.

– Milyen előrelépések történtek e téren az idén?

– Az idén először új, egységes költségvetés alapján működik az egyetem, megalkottuk az egységes tanulmányi- és vizsgaszabályzatot, befejezéséhez közeledik az egyetemi stratégia kidolgozása és az egyetemi tanács legutóbbi ülésén döntést hoztunk a központi

sportcentrum, és az idegen nyelvi lektorátus létrehozásáról.

– Ezt a döntést azonban heves vita kísérte, a karok szinte csak abban értettek egyet, hogy létre kell hozni ezeket a központi egységeket, de a működés és a finanszírozás alapelveiben sem sikerült konszenzusra jutni.

– A problémát, a vitákat az okozza, hogy az integrációnak nincs meg az anyagi fedezete, az egyetem alulfinanszírozott, minden kar ötször is meggondolja, mire ad ki pénzt. Én már évekkal ezelőtt azt mondtam: először megfelelő anyagi helyzetbe kellene hozni az egyetemet, és csak utána összevonni őket. Egy új struktúra kialakítása ugyanis még akkor is pénzbe kerül, ha később esetleg olcsóbb és hatékonyabb lehet.

– A Széchenyi-terv tudományos pályázatai jelentősen javítják az egyetemi kutatás anyagi feltételeit. Mi a helyzet az oktatással?

– Az oktatás finanszírozásában

nem következett be hasonló kedvező változás. Ez az egyetemi alapfeladat sajnos kissé háttérbe szorult az oktatáspolitikában, miközben az SZTE-n tucatnyi új szak indul, és évről évre nő a hallgatói létszám. Szerencsére a szegedi egyetem erőssége mindig a kiváló tudományos teljesítmény és az ennek alapján kivívott nemzetközi elismerés volt.

– Nem tart attól, hogy ha a hangsúly nem a képzésen, hanem a kutatáson van, akkor a szegedi egyetem hátrányba kerül a hallgatókért folytatott versenyben a többi magyarországi felsőoktatási intézménnyel szemben?

– Nem, mert a piac ma már többnyire „értéken veszi” a diplomát. Így azok az oktatási intézmények, amelyekben a képzés mögött komoly tudományos háttér áll, vonzóbbak a hallgatók szemében, hiszen egy ilyen egyetemen szerzett diplomával a kezükben jobban el tudnak helyezkedni.

KECZER GABRIELLA

Az év kérdése

SULYOK ERZSÉBET

A számvetés megvolt – de mintha nem is lett volna. Úgy értem, majdnem mindegy nekünk, miféle konkrét megtörténtegeket hagyunk magunk mögött, minden új esztendő kezdetén eredendően, zsigerből: bizakodunk. Nem nagyon tudjuk azt sem, mi lenne az, amiben bízunk, csak azt, hogy – igenis. Legáltalánosabban és mindenki alighanem egyszerűen abban bízunk, hogy élni fog. Aztán hogy túlélés lesz ez, épphogy-élés, vagy íze-zamata, élvezeti értéke is megadatik, az megint másik kérdés.

A földönjárók persze igyekeznek ilyenkor és ebben is következtetni. Vagyis megnézik mégis azt a számvetést, ami elkészül kinek-kinek az év végére, s abból indulnak, megsaccolva a holnapot. Nem valami vidámító művelet ez most. Hiszen bár idejekorán, a tavaszban, a szegedi Fidesz-kongresszuson mi megtudtuk, hogy a jövő elkezdődött és persze a szép jövő, sajnos egyhamar, rá szeptemberben, világgronda légy kerül az egyetem eszére. Akarjuk, nem akarjuk, nem kapunk mást, szép jövőnk korai hírelése dacára mi is esszük. Ennyit most az álmok és a valóság közötti sajnálatos különbségekről, az igazságról való szavazatpárti szónoklat és maga az igazság közötti erőteljes differenciáról, no meg a globális összefüggésekről – és menjünk még közelebb az édes anyaföldhöz. Az egyik legutóbbi, a jövőt elég rendesen meghatározó kormány lépés ugyanis éppen a földdel volt kapcsolatos mindlunk. A termővel. A holnapba nézve az látszik, hogy ez volt a legutolsó komoly vagyontárgy, amire ebben a legutolsó előtti pillanatban még rá bírt tenyerelni az egyre tenyeres-talpasabb állam. Vagy kormány! Mert önkéntelenül is kezdjük ezt a kettőt szinonimaként használni, egymással összecserélgetni, ami öreg hiba, de egyáltalán nem a véletlen műve.

A legfontosabb kérdések, amire nekünk a most kezdődő évben válaszolni kell, alighanem e főnti számvetési részletekből is kiolvashatók. Az az egyik kardinális kérdés, hogy tovább megyünk-e az úton, amely a kormány, azaz a végrehajtó hatalom aránytalan megerősödéséhez, s a többi hatalmi ág elgyengítéséhez vezet. A másik kérdés meg az, hogy akarjuk-e a kiszolgáltatott hülyék optimizmusát, akarjuk-e álmodni a jövőt, vagy szeretnénk inkább szabadon megérni és megélni, akkor is, ha rondább, mint egy álom. És végtére: nem annyira az a kérdés, mi az igazság, milyen volt, és milyen lesz az új évben, hanem a magatartásunk, az igazsággal szembeni viselkedésünk a fontos. Hagyjuk, mint egy hazudós álomban, elfedni, vagy nyitott szemmel megnézzük magunknak.

Ez lesz a választás.

Az őszi mélypont után tízszeresére nőtt a gyökér ára

Apátfalván a tél az úr

Növények a hó alatt. Vajon a gyökér átvészeli-e a szokatlanul hideg telet?

Fotó: Schmidt Andrea

Ősz óta csaknem tízszeresére emelkedett a gyökér ára. Az Apátfalva és Magyarcsanak térségében termesztett növény kilójáért ősszel 35-40 forintot adtak a termelőknek a kereskedők, míg most egy láda gyökérért öt-hatezer forintot is adnának, ami 250-300 forintos kilonkénti árat jelent. A váratlan drágulás oka a rendkívül hideg időjárás volt.

Ruzsity Emil magyarcsanádi falugazdász lapunk kérdésre válaszolva elmondta, ősszel valóban kritikus volt a helyzet az alacsony felvásárlási ár miatt, amelyet a túltermelés eredményezett. Ám épp a dömping és az alacsony ár miatt alakult úgy, hogy sok termelő – ahogy ez ilyenkor szokásos Apátfalván, Magyarcsanakon – föl se szedte a növényt, kint hagyta a földben. Azok a nagyobb termelők látták el a piacot folyamatosan, akik már az induláskor is uralták azt. Ám míg az előző évben a viszonylag enyhe telek miatt szinte folyamatosan szedhették és szállították a piacra a levesbevalót, most a húsz-huszon-

öt centiméterre átfagyott föld és a hótakaró lehetetlenné teszi a szedést. A kis készletek hamar elfogytak, és nincs utánpótlás.

– Az érintettek nem számítottak ilyen kemény télre, és most a meteorológiai előrejelzések is legfeljebb átmeneti enyhülésekről, valamint hosszabb hideg időszakról szólnak, így remény sincs arra, hogy hamarosan folytatni lehetne a szedést. Nagy úr a tél – véli a magyarcsanádi szakember.

Mások azt is megkérdőjelezték, hogy ezt a hideget át tudja vészélni a növény, legalábbis arra számítani kell, hogy megrikulnak a korábban szép, egészséges sorok.

Szintén jelentős gondot okozhat az ősszel beindult egérinvázió, amely ellen csak „holosan” védekeztek a gazdálkodók: nyilván azok tudtak a szerre költeni, akiknek voltak tartalékaik. S bár az ilyen tél általában a mérgeknél is hatékonyabban tizedeli a rágszálónépet, az még kérdés, hogy mi maradt meg a hó alatt.

B. A.

Gyermekhez az ülést

A mondás szerint a gyermek a szemünk fénye, ám a statisztikai adatok azt mutatják, hogy az autóban ülő kicsik alig húsz százalékát védik megfelelően utazás közben. Januártól nemcsak fontos, hanem kötelező is lesz, hogy a felnőtteknél jóval sérülékenyebb apróságok a testsúlyuknak, magasságuknak és életkoruknak megfelelő gyermekülésben utazzanak.

2001. december 31-ével lejár az autósoknak a gyermekülések beszerzésére adott türelmi idő, január elsején hatályba lép az a KRESZ-módosítás, ami ezt szabályozza, és már május óta ismert – nyilatkozta lapunknak Kovács Mihály, a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság Közlekedérendészeti osztályának vezetője. A rendőrsízt azt ajánlja mindenkinek, hogy alaposan tanulmányozza át a kivételekre vonatkozó részeket is vagy pedig érdeklődjenek a főkapitányságon.

Akik nem gondoskodnak a biztonságú gyermekülés beszerzéséről a „szokásos” ötszáz- és tízezer forint közötti helyszíni bírságra számíthatnak.

A legkisebbeket 10 hónapos korig, és 10 kilogrammos testsúlyig ajánlott félig fekvő helyzetben szállítani, számukra létezik egy speciális bébihordozó, ami biztonsági övvel rögzíthető. Az ilyen típusú ülések ára és minősége igen változó, a legolcsóbbat 8 ezer forintért találtuk, és jócskán lehet válogatni a húsz-harmincezer forintos, puhán

Elsejétől már így utaznak a gyerekek.

Fotó: Karnok Csaba

bélelt, energiaelnyelő párnákkal felszerelt, játékokkal ellátott gyermekülések közül.

A következő – I. csoportúnak nevezett – kategória 9-18 kilogrammos (másfél-három éves), már ülni stabilan tudó kisgyermekeknek készült, dönthető támlával, mosható huzattal, megerősített fejpárnákkal, esetenként kis könyöklőasztalkával készülnek, s általában a menetiránnyal szemben kell az autó hátsó üléséhez rögzíteni. E kategóriában szintén nagy a választék, az árak 15-30 ezer forint között mozognak, ám nem ritka a 60-70 ezer forintos bébiülés sem.

A 3-12 éves, 15-36 kilogramm súlyú gyermekek védelmére már egyértelműen felnőtt biztonsági övet kell használnunk, különféle

ülőkével kombinálva. A nekik szánt ülések között megtaláljuk a műanyag játéasztalkás ötvényt éppúgy, mint az asztal nélküli hát-támlás formát, illetve a felsőtestet megemelő ülőpárnát. Az árak ebben, – a II-es és III-as csoportba sorolt – kategóriában 3-4 ezer forinttól húsz-huszonöt ezer forintig változnak.

Bármekkora is a gyermekünk az autósülés vásárlása előtt a kicsi is próbálja ki az ülést, s közben a szakemberek tanácsa szerint figyeljük meg, hogy elég magas-e a támla, s kényelmesen ül-e az apróság. A szakemberek óva intenek attól, hogy gyermekülést barkácsoljunk, vagy garancialevél, minőségi tanúsítvány nélkül vásároljunk.

A. T. J.-O. K. K.

VÁLTOZOTT A KRESZ

Január elsején számos ponton megváltozott a KRESZ. A módosítások egyik legfőbb eleme: a 12. életévüket még be nem töltött és 150 centiméternél alacsonyabb gyermeket megfelelő biztonsági gyermekülésben kell rögzíteni.

Az autósok az autóbusz-forgalmi sáv jelzőtábla új változatával is találkozhatnak majd az utakon, amelynek neve: Kerékpárosok által is használható autóbusz-forgalmi sáv. Ez a tábla azt jelzi, hogy a sávon megengedett a kerékpárosok közlekedése is.

A jelzőtáblát csak ott helyezik majd ki, ahol a forgalmi sáv szélessége lehetővé teszi a kerékpárosok és az autóbuszok biztonságos egymás melletti haladását.

Az egyirányú forgalmú út jelzőtáblák alatt elhelyezett kerékpárt vagy autóbust szimbolizáló kiegészítő tábla azt jelenti, hogy az úttesten kijelölt kerékpársávon kerékpáros, illetve az autóbusszávon autóbusz közlekedhet a megjelölt iránnyal szemben is. Január elsejétől, ha a jobbra, illetve balra bekanyarodni tilos, a mindkét irányból behajtani tilos, illetve a behajtani tilos táblák alatt a kiegészítő táblán kerékpárt vagy autóbust mutató ábra van, a tilalom nem vonatkozik a menetrendszerűen közlekedő autóbuszra, illetve a kerékpárra.